

ל"ג  
ל"ד

# אוצר השירה והמליצה

לקוטים נבחרים  
ממיטב הספרות העברית בשיר ובפרוזה

מראשית התקופה העברית הספרדית עד סוף המאה החמשית לאלף השני  
עם תולדות כל סופר וערכו ועם הערות ובאורים ומבוא גדול.

מאת

י. ח. מביוב



מספרי מוריה

הוצאת 'דביר' תל-אביב  
תרפ"ט

דעת  
אתר לימודי יהדות ורוח  
[www.daat.ac.il](http://www.daat.ac.il)

Copyright, 1929, by the "Dvir" Co. Ltd, Tel-Aviv

נדפס בארץ ישראל  
Printed in Palestine

דעת  
אתר לימודי יהדות ורוח  
[www.daat.ac.il](http://www.daat.ac.il)

---

דפוס "השחר" תל-אביב

ת' כ' ז'

V—XXXVI	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	מבוא
8—5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	מנחם בן סרוג (מאגרתו אל ר' חסדאי הנשיא)
6—7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	דונש בן לברט (משייר התהלה לכבוד הנשיא חסדאי)
—8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	משייר של אחר מתלמידי מנחם
—9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	יהודה בן ששת (שייר לעג על תלמידי מנחם)
10—12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	רב האי גאון (משייר סוסר השכל)
											ר' שמואל הנגיד (שייר היין. משייר בעזבו את עיר קודרובה. משייר בלכתו באניה בים. משייר היין. משייר על תכונת אוהביו ומקנאיו. שייר תפלה בהיותו בטלחמה. משייר לאוהב אשר סלח לו אחרי שהתקופס עמו. משייר על דרכי הלומדים המתפללים. שייר וצואה אשר שלח לבנו. משלים ואמרו בינה מסי בן משלי).
13—26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ר' שלמה בן יהודה אבן גבירול (שיירי חול: על יגון נעוריו. על מות רב האי גאון. על מרידת ירירו השיר יקותיאל. על מות ירירו הניל. משייר הספסר הגרול על יקותיאל. משייר תלונה על אנשי סרגוסה. בחסרדו מרי שמואל הנגיד. משייר תלונה על ספרד. משייר לאחד מירידיו. בקינה על מות אחד מירידיו. על הסתיו. שיירי קדש: רשות. אזהרת הנפש. רשות לנשמת. ארבעה פיוטים רשות. סוכן לשבעה עשר בתכונ).
26—39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ר' יצחק בן יהודה אבן גיאת (שני פיוטים ליוהיכ. „אהבה“ לפסח. תוכחה).
40—44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ר' משה בן יעקב אבן עזרא (שיירי חול: משייר תלונה על קשי יוטו. במות בת אחיו בלדתה בן. בבקרו את קבר אבותיו. על מצבת הקבר של ר' יצחק אלפסי. מקינה על מות אבו יוסף בן מימון. על רודפי מחמדיו תבל. על הבלי העולם. על חיי האדם. על הבטחון בחי. על האובי. משייר להתנות ירירו. משייר אל ואשיה אבן בזאן. משייר אל שני יריריו. משייר אל יוסף אבן קסניאל. משייר תנחומין אל תלמידו. חידה על הנר. דוגמאות מסי „הענק“. — שיירי קדש: אופן למרשת שקלים. לנעילה. שני פיוטים ליוהיכ.
45—70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ר' יהודה בן שמואל הלוי (שיירי חול: משייר על פרוג אהובתו. שלשה שיירים לחתונה. על עסרה. עסרה אכ דודה. על הדוד כו זקן. לאוהב ששלח לו כר יין לחשורה. משייר לרי שלמה אבן פריצול בשובו כמסעו. משייר תהלה לרי יוסף הלוי אבן מיגאש. משייר תהלה לרי משה אבן עזרא. עוד להניל על מרידתו. עוד להניל אחרי חסרדו מעטו. משייר על מרידת הניל. שייר תהלה לרי שמואל הנגיד במצרים. אל ר' שמואל הנגיד ושלשת בניו. לאחד מאוהביו הנקרא שלמה. משייר לאוהבו בעיר צור. לכבוד נריב. על מות ר' יצחק אלפסי. משייר על מות רמביע. על מצבת ר' אברהם. על מות ר' שלמה אבן פריצול. על מות ר' יהודה אבן עזרא. — שיירי ציון והמסע לאהיק: לירושלים. לכבוד איי. משייר לאיש אשר כתב לו תוכחה על לכתו לאיי. על היס. שייר לכבוד ר' נתן החכר. לכבוד ר' אהרן אלמאני. — שיירי כנסת ישראל בגולה: „גאולה“ לשבת שלפני שבועות. פיוט ל„עושה שלום“. רשות לשמחת תורה. על אורך הגלות. מאורע. שני פיוטים. יריבוני כך. עבדי זמן. זמר ליל שבת. סוף פיוט לקדושה. עוד פיוט לקדושה. — שיירי תוכחה ומוסר: שלש תוכחות. אל תיגע להעשיר. תוכחה למאחרי קום. מתחה להספד. מתגבים וכשלי מוסר).
71—113	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ר' אברהם בן מאיר אבן עזרא (שיירי חול: שייר תלמה. על מרידת ירירו. שייר לכבוד רשיי. ישר לחתונה. באבוד בנו מכנו. על יצחק בנו שהטיר דתו. משייר תהלה לרי מנחם וכנו ברומא.

- ריב החרף עם הקיץ. ריב בין החיות והאדם. על רוע מזלו. על מעילו הקרוע. על הזכוכים.  
 כשהושיבוהו במקום שפל ממעלתו. בהיותו בעיר, "מורה". אל איש כילוי. כנשאו כוס לחיו ידירו.  
 סכתמים. — שירי קרש ותוכחה: קינה על כנסת ישראל בגלות. פיוט להג השבעות. פיוט. שתי  
 תוכחות. הספר. שיר על תקופות חיי האדם. אגרת השבת). 114—135 — — — —  
 ר' יהודה בן יעלמה אלהרזי (מספר, תחכמוני". שיר תפלה. לכבוד ר' אברהם בן הרמב"ם.  
 לאשה זקנה ועשרה שנשאה לנער. לאיש גבל המתנהג בחסידות. על היין. על איש גבל וסכל.  
 בשלחו את העתקת הסי "מורה נבוכים" לידירו. על הבלי התבל. על האוהבים. על קהל לונלי.  
 על איש גבה לב. שיר היין. על הרמב"ם. בכואו ירושלימה). 136—147 — — — —  
 ר' יוסף אבן ז'ברא (דוגמאות מ"ספר השעשועים"). — — — — 148—153  
 ישירי משוררים ינונים על הרמב"ם וספרו "מורה הנבוכים" (א בשבתו. ב) נגנותו. 154—156 — — — —  
 ר' אברהם הלוי אבן הסדאי (שירים מלוקטים מהסי "בן המלך והנזיר") — — — — 157—159  
 ר' שם טוב אבן פלקרא (סכתמים מלוקטים מסי "המבקש"). — — — — 160—162  
 ר' ברכיה הנמדן (המסה משלים מסי "משלי שועלים"). — — — — 163—166  
 ר' ידעיה בדרש הפניני (דוגמאות מהסי "בחינת עולם". בקשת "אלף אלפין"). — 167—171  
 ר' קלונימוס בן קלונימוס (דוגמאות מסי "אבן בחן"). — — — — 172—177  
 ר' עמנואל הרומי (הנשים והאנשים. חמר וכריעה. על הנשים הכחולות. בשבת עפרה. שיר  
 אהבה. חרוזים על חדשי השנה. אניטה: התפת והעדן. טוניטה: אל מלך המשיח. קינה על  
 הזקנה. מכתם. על הצפזפה כי זקנו. תוכחה (טוניטה). שני פתגמים. על ספרי הרמב"ם. תלונה  
 על העולם. טוניטה על הליכות היספהיה. ארבעה סכתמים. קינה על מות משה בנו. תפלה.  
 תוכחה. — ספור. — שאלות ותשובות. — דוגמאות מסכתבת ה"חוסה והעדן"). 178—193 — — — —  
 דוגמאות מהסי "עלילות דברים" — — — — — 194—198  
 ר' עזריה מן האדומים ("קול אלהים"). — — — — — 199—203  
 ר' ישראל נביארה (פיוטים ותפלות מסי "זמירות ישראל" ומסי ה"מזמונים"). — — — — 204—215  
 ר' עמנואל פראנשים (לנבי שאבד כוסו. על ספרו. על מצבת אשה רעה. על קבר אדם שוטה.  
 על מצבת הירקליסס. על כור. להשטר מן המדיקים. פתגם. על ה"טהרה". טוניטה על ה"מזל".  
 טוניטה אל כלחו. על מלאכת השיר. אל המאמינים ב"שבת צבי". תוכחה). 216—220 — — — —